

Název předmětu: Základy přírodních věd

Třída: C2A

Vyučující: Mgr. Hodinová **e-mail na vyučujícího:** alexandra.hodinova@sousvodnany.cz

Téma: Rozdělení chemie, klasifikace látek, směsi

Zapište si prezentaci do sešitu. Zkontroluji, až se vrátíme do školy, nebo mi v listopadu ofotíte sešity.

Definice chemie

- je přírodní věda zabývající se studiem složení a strukturou látek a jejich vzájemnými interakcemi
- dělí se na řadu specializovaných disciplín

ROZDĚLENÍ CHEMIE

- **obecná chemie** – zabývá se obecnými zákonitostmi stavby látek a průběhu chemických dějů => vlastnosti látek
- **anorganická chemie** – zkoumající všechny prvky a jejich sloučeniny s výjimkou většiny sloučenin uhlíku
- **organická chemie** – studium organických látek (většinou sloučenin uhlíku)
- **analytická chemie** – zkoumá složení látek chemickými a fyzikálně chemickými metodami (uplatnění též v potravinářství, hutnictví, lékařství aj.)

○ **biochemie** – chemie živých soustav (chemické látky významné pro život organismů a chemické reakce v živých organismech), prolínání s biologií

○ **fyzikální chemie** – zkoumá zákonitosti stavby a vlastnosti látek pomocí fyzikálních přístrojů za použití fyzikálních metod (elektrochemie, termochemie), využívá fyziky i matematiky

○ **geochemie** – zkoumá chemické složení Země

○ **chemická technologie** – postupy a principy chemické výroby

○ **technická chemie** – např: chemie vody, chemie ropy, potravinářská chemie, agrochemie atd.

Rozdělení látek

• **podle původu:**

- přírodní
- vyrobené
- odpady

Obr. 4 Přírodní látky

Obr. 5 Vyrobené látky

• **podle skupenství:**

- pevné
- kapalné
- plynné

Obr. 6 Odpady

Třídění látek

• **chemicky čisté látky**
(chemická individua)
= stálé přesně definované složení a charakteristické vlastnosti

chemické **prvky**
chemické **sloučeniny**

• **směsi**
= tvoří je dvě nebo více chemicky čistých látek, které mají různé složení a vlastnosti
= výsledek mechanického smíchání, mezi jednotlivými látkami (složkami) nedochází k chemickým reakcím

Prvky a sloučeniny

• **prvek** = chemicky čistá látka složená z atomů se stejným protonovým číslem (např. Fe, H₂, S₈ ...)
- každý prvek je popsán českým a mezinárodním názvem, značkou, protonovým číslem

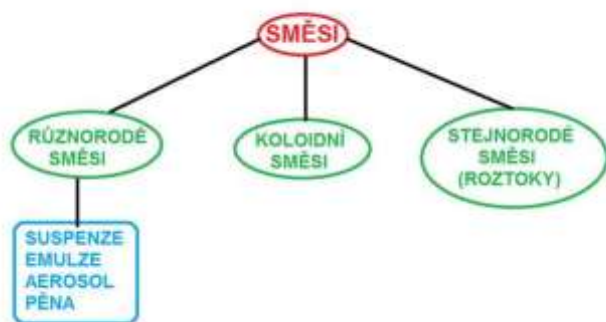

Obr. 7 Křemík

• **sloučenina** = chemicky čistá látka tvořená molekulami sloučenými ze dvou a více atomů různých prvků (např. CO₂, NaCl, H₂SO₄ ...)
- každá sloučenina je popsána českým názvem, chemickým vzorcem

Obr. 8 CuSO₄·5H₂O

SMĚSI

- látky složené ze dvou nebo více složek (žula, krev, roztok modré skalice, mléko apod.)

RÚZNORODÉ SMĚSI

- směsi, jejichž složky rozeznáme pouhým okem nebo pod mikroskopem
- suspenze, emulze, aerosol, pěna

KOLOIDNÍ SMĚSI

- směsi, jejichž složky nerozlišíme pouhým okem ani pod mikroskopem
- dochází v nich k rozptylu světla (mléko, majonéza, syrový vaječný bílek)

STEJNORODÉ SMĚSI ROZTOKY

- směsi, jejichž jednotlivé složky nerozeznáme pouhým okem ani pod mikroskopem
- pevné - slitiny kovů např. bronz
- kapalně - cukr rozpuštěný v čaji
- plynné - vzduch

SUSPENZE

- různorodá směs kapalné látky a nerozpuštěné pevné látky (krev)

EMULZE

- různorodá směs dvou navzájem nemísitelných kapalin (olej a voda)

AEROSOL

- různorodá směs kapaliny nebo pevné látky rozptýlené v plynné látce (mlha, kouř)

PĚNA

- různorodá směs plynné látky rozptýlené v kapalné látce (pivní pěna)